

Debat Hoe verbeteren we onze democratie?

Korte omschrijving werkvorm

In de 1^e les bereiden de leerlingen 4 debatstellingen voor (2 per groep). De debatstellingen zijn herleid uit het rapport van de Staatscommissie parlementair stelsel (december 2018). Deze commissie heeft voorstellen gedaan voor het versterken van de democratie en de rechtsstaat in Nederland. Elke groep bereidt 2 stellingen voor, waarbij ze zijn ingedeeld als voor- of tegenstanders. In de 2^e les vindt het debat plaats.

Leerdoel

1. Leerlingen zijn zich ervan bewust dat het Nederlandse parlementaire stelsel veranderd kan worden en dat de regering zoekt naar manieren om de democratie en de rechtsstaat te versterken.
2. Leerlingen kennen tenminste 4 aanbevelingen uit het rapport van de Staatscommissie parlementair stelsel.
3. Leerlingen kunnen vanuit een opgelegde positie een standpunt onderbouwen, presenteren en argumenten uitwisselen.

Bronnen

1. Rapport Staatscommissie parlementair stelsel (december 2018)
  1. Het volledige rapport <https://www.staatscommissieparlementairstelsel.nl/documenten/rapporten/samenvattingen/12/13/eindrapport>
  2. De publieksversie: <https://www.staatscommissieparlementairstelsel.nl/documenten/rapporten/samenvattingen/12/13/samenvatting-nl>
2. www.debatindeklas.nl/debatvormen

Duur

2 lesuren

Benodigheden

PowerPoint: 'Debat: Hoe verbeteren we onze democratie?'

<https://prodemos.nl/debat-hoe-verbeteren-we-onze-democratie/>

Handleiding

Stap 1:

Vertel dat in de Grondwet staat dat de Tweede en Eerste Kamer het gehele Nederlandse volk vertegenwoordigen. Maar veel kiezers voelen zich niet goed vertegenwoordigd, en zijn dat ook niet altijd. Hoe zorgen we voor een goede representatie van alle Nederlanders? Wat zijn andere manieren om onze democratie te versterken?

Leg uit dat de regering begin 2017 een *Staatscommissie parlementair stelsel* heeft ingesteld. Deze commissie kreeg de opdracht om te onderzoeken of er veranderingen nodig zijn om de democratie, de rechtsstaat en het werk van het parlement te versterken (en zo ja, welke veranderingen). De commissie heeft op 13 december 2018 het rapport met haar bevindingen gepresenteerd. Ze hebben verschillende veranderingen voorgesteld.

Vertel dat de leerlingen de volgende les over 4 van de voorgestelde wijzigingen gaan debatteren. Je gaat de klas hiervoor in 4 groepen indelen. Elke groep krijgt 2 stellingen om voor te bereiden.

Stap 2:

Leg de debatvorm aan de leerlingen uit.

1. Het begint met de opzetsfase. Daarin mogen eerst de voorstanders en dan de tegenstanders in maximaal 2 minuten een inleidende toespraak geven: ze zeggen wat hun standpunt is en dragen daar argumenten voor aan.

2. Hierna volgt de reactiefase waaraan alle debaters meedoen. 6 minuten lang mag worden gediscussieerd over de stelling. Net zoals bij het Lagerhuisdebat mag je pas spreken als je het woord krijgt van de debatleider. U bent zelf als docent de

debatleider. Tijdens deze fase mag er veel worden gereageerd op elkaars argumenten.

3. Om het debat af te sluiten volgt de conclusiefase. Hier mag elke debater een *final statement* maken. Dat is 1 zin die de kern van het debat samenvat. Elk team heeft hier maximaal 1 minuut voor. De tegenstanders beginnen met de *final statements*, de voorstanders krijgen het laatste woord.

Stap 3:

Deel de klas in 4 groepen in. Elke groep krijgt 2 stellingen om voor te bereiden. Gebruik voor de verdeling van de groepen onderstaand schema. U kunt de leerlingen de rest van de les de tijd geven om het debat voor te bereiden. Laat ze hierbij gebruik maken van internet.

	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 4
1.	Eens	Oneens	X	X
2.	X	X	Eens	Oneens
3.	Oneens	X	X	Eens
4.	X	Eens	Oneens	X

U kiest 4 stellingen uit de onderstaande lijst. Stellingen met * zijn het makkelijkst, stellingen met *** het moeilijkst. Zorg dat de stellingen 1 en 2 en de stellingen 3 en 4 door verschillende groepen worden voorbereid, zodat elk groepje 2 heel verschillende stellingen voorbereidt.

Stellingen

1. Er moeten meer stembussen komen op mbo-locaties *
2. Het moet mogelijk zijn dat mensen een dag (of een bepaald aantal dagen) voor de verkiezingsdag al hun stem uit kunnen brengen.*
3. Bevrijdingsdag (5 mei) moet verbreed worden tot dé feestdag voor en van de democratische rechtsstaat.*
4. Geschiedenis en staatsinrichting moeten verplichte vakken worden tijdens alle schooljaren in het voortgezet onderwijs.*
5. Er moet een bindend correctief referendum worden ingevoerd **
6. Er moet een constitutioneel hof komen, dat wetten mag toetsen aan de klassieke grondrechten. **

7. Kiezers moeten bij landelijke verkiezingen niet alleen op een partij stemmen, maar ook op een formateur. ***

Stap 4:

Zet de tafels aan de kant. Zet voor de debaters stoelen neer in het midden van het lokaal, zodanig dat de voor- en tegenstanders tegenover elkaar zitten. De overige leerlingen kunnen met hun stoel daaromheen zitten.

Stap 5:

Leg aan de hand van dia 2 in de PowerPoint de debatregels uit:

1. Laat de ander uitpraten.
2. Luister goed naar wat iemand zegt en probeer daarop te reageren.
3. Spreek duidelijk en ga niet roepen en schreeuwen.
4. Geef argumenten.
5. Kijk elkaar aan en straal zelfvertrouwen uit.
6. Blijf bij het onderwerp.
7. Als je iets wilt zeggen, dan ga je staan. Je praat pas als je de beurt krijgt.

Stap 6:

Herhaal aan de hand van dia 3 in de PowerPoint uw uitleg over de debatform.

1. 2 minuten betoog voorstander
2. 2 minuten betoog tegenstander
3. 6 minuten debat met alle debaters
4. 1 minuut *final statement* tegenstander
5. 1 minuut *final statement* voorstander

Stap 7:

Leid het debat. U bent de voorzitter en geeft de beurten. Vraag per stelling aan een leerling die op dat moment niet debatteert om de tijdbewaker te zijn.

U kunt tijdens het debat de betreffende stelling tonen op het scherm. Gebruik hiervoor de dia's 4 t/m 10.

Tip: Geef de leerlingen die het publiek vormen tijdens een stelling de opdracht om op te letten welk team ze het beste vinden. Na afloop van het debat kunt u enkele leerlingen vragen welk team ze het beste vonden en waarom. En/of u kunt ze door middel van applaus laten stemmen welk team het beste debatteerde.